Czy moje dziecko ma zaburzenia ze spektrum autyzmu?

„Autyzm" – słowo, na które większość osób reaguje obawą, strachem, niepewnością. Co kryje się pod tym pojęciem i jak powinniśmy postępować my, jako rodzice w sytuacji, kiedy w naszym otoczeniu będziemy podejrzewali, że dziecko przejawia cechy autystyczne?

W klasyfikacji DSM-V, która jest dostępna od 2013 r. wyróżnione są trzy kryteria mówiące o autyzmie. Osoba, u której diagnozuje się to zaburzenie musi przejawiać co najmniej 6 cech wymienionych w punktach (w tym co najmniej dwie w punkcie 1 i po jednej z punktu 2).

1. Kliniczne znaczące, stałe nieprawidłowości w obrębie komunikacji społecznej i interakcji.
   a. Wyraźne deficyty w komunikacji werbalnej i niewerbalnej wykorzystywanej w interakcjach społecznych,
   b. Brak wzajemności społecznej,
   c. Nieumiejętność rozwijania i utrzymywania relacji z rówieśnikami właściwej dla poziomu rozwoju.
2. Ograniczone, powtarzalne wzorce zachowań, zainteresowań i aktywności objawiające się poprzez co najmniej dwa z poniższych objawów:
   a. Stereotypowe zachowania motoryczne lub werbalne lub nietypowe zachowania sensoryczne,
   b. Nadmierne przywiązanie do rutyny i zrytualizowanych wzorców zachowania,
   c. Ograniczone zainteresowania.

3. Objawy muszą wystąpić we wczesnym dzieciństwie (ale mogą nie manifestować się w pełni dopóki oczekiwania społeczne nie przekroczą ograniczonych możliwości dziecka).

Autyzm, co należy podkreślić, nie jest chorobą lecz zaburzeniem o nieznanej przyczynie. Objawy ujawniają się już w pierwszych trzech latach życia dziecka, tym samym nie zwlekajmy z późną diagnozą. Im wcześniej podejmiemy działania, które mają na celu postawienia przez zespół specjalistów właściwego rozpoznania zaburzenia, tym szybciej dziecko będzie mogło podjąć właściwe działania terapeutyczne. Ma to znaczące przełożenie na funkcjonowanie dziecka w latach późniejszych, jego większą samodzielność, lepszy komfort życia.

Jedną z możliwości daje nam dostępny online do wypełnienia przez rodzica kwestionariusz M-CHAT-R/F na stronie www.badabada.pl. Dotyczy on jednak dzieci między 16. a 30. miesiącem życia.

Rodzic może zgłosić się do Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży, które w ramach kontraktu z NFZ diagnozują bezpłatnie dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu (najczęściej wymagane jest skierowanie od pediatry). Można udać się również do innych ośrodków specjalizujących się w diagnozie ze spektrum autyzmu. Ważne, żeby w placówce, do której rodzic zgłosi się z dzieckiem, był zatrudniony lekarz psychiatra i psycholog.

Co nas czeka z dzieckiem podczas diagnozy? Musimy być przygotowani na zebranie od nas wywiadu, analizę przyniesionych przez nas dokumentacji dziecka, obserwację kliniczną dziecka, która jest prowadzona przez zespół (najczęściej psychiatra, psycholog, pedagog). Niewykluczone są również późniejsze wskazania do specjalistycznych konsultacji (np. neurolog, badanie wzroku, słuchu).

Warto zaznaczyć, że rozpoznaniem nozologicznym (diagnozą) zajmuje się lekarz psychiatra, natomiast rolą psychologa jest określenie poziomu funkcjonowania dziecka w różnych sferach oraz wskazanie na jego mocne

strony. Diagnoza opiera się na stwierdzeniu występowania pewnych trudności w zachowaniu dziecka.

Ponadto istnieje możliwość zgłoszenia się w celach konsultacyjnych do poradni psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z rejonizacją. Wskazany psycholog z placówki właściwie pokieruje rodzica z dzieckiem, doradzi, udzieli wsparcia.

Bibliografia:

- American Psychiatric Association. (2015). Kryteria diagnostyczne z DSM-5. Desk reference. Wrocław: Urban & Partner.
- www. badabada.pl

dr Joanna Szczepaniak

psycholog PPP 15